Umhvørvisspurningar á Norðurlandafundinum

Umboð úr norðurlendska umhvørvisfelagsskapinum, sum upplýsir um kjarnorku, og sum heldur til í Hetlandi, verða við á Norðurlandafundinum í Reykjavík í næstu viku

Umframt at verða við á fundinum, fara tey at hitta teir norðurlendsku ráðharrarnar, bólkar av fiskarum og fjølmiðlarnar og siga teimum frá gongdini í bretska kjarnorkuídnaðinum.

Allir norðurlendsku umhvørvismálaráðharrarnir hava mótmælt bretsku stjórnini viðvíkjandi Dounreay ætlanunum.

Hetta verður tikið upp aftur í Haag í næsta mánað, tá ið Norðsjóvarráðharrarnir fara á fund har.

Norski umhvørvismálaráðharrin Kristen Hille Valla sigur í mótmæli sínum, at Norðsjógvurin er eitt tað ríkasta fiskiumráði í heiminum. Hetta er eisini umráðið, hvar bretar fiska mest.

Soleiðis verða kjarnorkuplássini altíð ein stórur váði bæði fyri fiskiídnaðin og fyri tað samfelagsligu og búðskaparligu menningina.

Í Reykjavík fara umboðini frá umhvørvisfelagsskapinum at royna at fáa Norðurlandalimirnar at arbeiða á millumtjóðafundum og soleiðis fyribyrgja, at loyvi verður givið til fleiri kjarnorku lossingarpláss, og at minka um virksemið á teimum kjarnorkuøkjum, sum eru nú.

Rose Young, sum eisini hevur vitjað í Føroyum, er við á fundinum í Reykjavík

Bretar við í Parissáttmálanum

Bretar vóru í Paris saman við norðurlendskum og øðrum europeiskum londum við til at góðtaka sáttmálan móti dálking av Norðuratlantshavinum.

Parissáttmálanevndin hevur fund í Íslandi komandi summar.

Á Norðurlandafundinum fara umboðini úr umhvørvisbólkinum at handa formanninum í Norðurlandaráðnum og íslendska forsetanum eitt bræv frá stjórnunum í Hetlandi og Orknoyoyggjunum, hvar Norðanlond verða takka fyri stuðulin í móti virkseminum í Dounreay.

Seint gongur at yvirtaka undirgrundina

Fyri skótt einum ári síðan sendi forsætismálaráðið uppskot til kommisorium. Føroyingar hava enn ikki tikið støðu til kommisoriið og ikki heldur til formansskapin í embætismannanevndini. Undirgrundarnevndin hjá samgonguni hevur havt ein fund um málið, og verður næsti fundur ein av fyrstu døgunum

Jógvan Sundstein løgmaður hevur á tingi svarað einum fyrispurningi frá Tordi Niclasen løgtingsmanni um hvussu langt er komið við samráðingunum við donsku stjórnina og nær væntast kann, at undirgrundin verður yvirtikin sum føroyskt sermál.

Tordur Niclasen vísir á, at føroysku myndugleikarnir við jøvnum millumbili hava reist spurningin viðvíkjandi føroysku undirgrundini fyri teimum donsku myndugleikunum, og at tað er ymist, politisku flokkarnir meta um undirgrundina sum føroysk sermál.

– Tó kann ikki komast uttan um, at løgtingssamtykt fyriliggur um yvirtøku av undirgrund og havbotni, sigur hann og vísir á, at hetta var eisini málsetningur undanfarnu samgongu, og sum eisini varð lýst í almannakunngjørdum samgonguskjali.

Eingin løgfrøðilig forðing

Tordur sigur seg hava skilt, at danir ikki eru serliga fegnir um yvirtøku og at eisini spurningurin um løgfrøðiligar forðingar hevur verið frammi.

– Havandi politisku gongdina frá 1948 í huga, skuldi hetta mál verið náttúrligt at yvirtikið og átti at verið framt sum skjótast sigur Tordur Niclasen og vísir á, at hvat løgfrøðiligum ivaspurningum viðvíkur skuldi hetta ikki verið nøkur forðing, tá greitt er komið fram, at:

1) einki er í fólkarættinum, sum forðar fyri at málsøkið ræðni í undirgrundini kann verða yvirtikið av heimastýrinum,
2) grundlógin førir ikki til annað úrslit og at
3) tað finst eingin donsk løggáva ella státsrættarligar grundreglur, ið forða eini yvirtøku.

Tordur Niclasen vísir á, at hetta m. a. er nakað av tí, ið løgfrøðiliga »undirgrundarnevndin« í 1985 kom til.

Einans politisk forðing

– Einasta forðingin kann liggja her heima hjá okkum sjálvum – nevniliga tann politiska forðingin, sigur Tordur Niclasen.

Hann sigur seg illa kunna hugsa sær, at politisk forðing í sitandi samgongu skuldi verið orsøk til at undirgrundin ikki í hesum valskeiði kann yvirtakast sum føroyskt sermál.

Men orsøkina til, at fyrispurningur verður settur løgmanni í tinginum er, at einki ítøkiligt verður nevnt um henda spurning í samgonguskjali núverandi landsstýrissamgongu.

– Øll frælslynt og tjóðskaparsinnað leingast eftir at frætta – sjálvandi í vónini um, at svar løgmansins avdúkar veruleikar um sjálvsøgdu rættindi føroysku tjóðarinnar.

Havt ein fund

Í svari sínum vísti løgmaður á, at tað í august 1988 fóru samráðingar fram millum Føroya Landsstýri og donsku stjórnina um undirgrundina.

Sambært góðkendum referati frá fundinum var niðurstøðan henda:

1. Indledende forhandlinger, som skal dreje sig om, i hvilket omfang og på hvilke vilkår det – med respekt af Statens højhedsret og under hensyntagen til rigsfællesskabets interesser – vil være muligt, at hjemmestyret overtager forvaltningen af råstofområdet som særanliggende.
2. Nedsættelse af og udformning af kommisorium for et ekspertudvalg med deltagelse fra begge sider til behandlig af de elementer, der skal indgå i ordningen.
3. På dette grundlag en afsluttende politisk forhandling om udformningen af ordningen.
4. Parterne er enige om at bestræbe sig på at føre forhandlingerne frem til et resultat snarest.

Løgmaður upplýsir, at forsætisráðið í apríl 1989 sendi uppskot til kommisorium og uppskot til teir donsku nevndarlimirnar.

– Frá føroyskari síðu hava vit enn ikki tikið støðu til kommisoriið og ikki heldur til formansskapin í embætismannanevndini, sigur løgmaður.

Undirgrundarnevndin hjá samgonguni hevur havt ein fund um málið, og verður næsti fundurin ein av fyrstu døgunum. **pn**

5 útlendsk skip undir Føroyum

Franskur trolari fekk 40.000 kr. í bót

Talið á útlendskum fiskiførum, sum royna á føroyskum sjóøki, hevur hesar seinastu fýra vikurnar verið millum 5 og 14 um dagin, upplýsir Færøernes Kommando í tíðindaskrivi um tað, sum fram er farið hjá donsku sjóverjuni í tíðarskeiðinum frá 23. januar til 19. februar í ár. Henda seinasta dagin vóru tilmeldaðir 2 franskir botntrolarar og 3 norskir línubátar.

Sjóverjuskipið »Vædderen« hevur hesa tíðina verið og kannað um borð á einum eysturtýskum og tveimum fronskum trolarum og einum norskum línubáti.

Ein franskur trolari trolaði ólógliga – meskarnir í trolinum vóru ov smáir. Málið varð avgjørt uttan at rætturin kom uppí, við tað at skiparin á trolaranum tók við bót, 40.000 kr., sum varð løgd fyri hann av sjefinum á sjóverjuskipinum, eftir avtalu við fútan í Havn.

Sjóverjuflogfarið hevur á eftirlitsflogferðum yvir føroyska sjóøkinum ikki verið varugt við ólógligan fiskiskap.

Eingi bjargingartiltøk hava verið sett í verk seinastu fýra vikurnar.

Sjóverjan hevur havt tríggjar sjúkraflutningar til Landssjúkrahúsið í Havn. 24. januar varð ein sjúklingur fluttur hagar úr Froðba, 5. februar tveir sjúklingar av Tvøroyrar sjúkrahúsi, og 7. februar varð ein sjúklingur fluttur av Klaksvíkar sjúkrahúsi til Landssjúkrahúsið.

Sjóverjuskipið »Vædderen« skuldi í vikuni fara úr Føroyum og verður avloyst av »Hvidbjørnen«. Sjefur á »Hvidbjørnen« er J. B. Jensen orlogskapteynur, upplýsir A. G. Berg tíðindaovasti á Marinustøðini í tíðindaskrivinum.

AI í SMS

Leygardagin hevur Amnesty International loppumarknað í Dvøljuni í SMS frá kl. 9 til 2.

Kl. 11.30 spælir Havnar Hornorkestur, stjórnað av Andrew Hurrell á felagsøkinum.

Tað, teir fara at spæla, verður marsjir og ymisk lættari løg.

Alheims Kvinnubønardagur

Bjartari framtíð – við rættvísi til øll.
Hetta er yvirskriftin fyri alheims kvinnubønardegnum, sum verður hildin í KFUK fríggjadagin 2. mars klokkan 19. 30

Á hvørjum ári, fyrsta fríggjadag í marsmánaði, eru kvinnur úr øllum heiminum sameindar í bøn og í verki.

Alheims Kvinnubønardagurin vekjir á hvørjum ári áhuga millum kvinnur í øllum heiminum til at finna saman og játta trúgv teirra á Jesus Kristus.

Til ikki at liva avbyrgdar, men í staðin lata seg ríka av trúarfeløgum í øðrum londum.

Til at luta vón og ótta, gleði og sorg, avbjóðingar og ivaspurningar við hvørja aðra.

Biðjudagurin strikar undir, at bøn og gerð hoyra saman og hevur stóra ávirkan í heiminum.

Kvinnubønardagurin hildin síðani 1887

Í 1887 ásettu kvinnur úr tí Presbyteriansku kirkjuni í USA ein ávísan dag til bøn fyri missiónsarbeiðnum heima.

Í 1890 skipaðu kvinnur úr Baptistsamkomum fyri einum bønardegi fyri ytrimissiónsarbeiðnum.

Áhugin fyri hesum bønardøgum vaks, og kvinnur í øðrum trúarsamfeløgum byrjaðu eisini at halda teir.

Í 1919 varð ein nevnd sett á stovn í USA. Henda nevndin sendi út bønardagsskráir og vendi sær til allar kristnar kvinnuringar um at vera við í einum felags bønardegi fyri øllum heiminum.

Í 1941 byrjaði ein alkirkjuligur felagsskapur av kvinnum at tilrættaleggja Bønardagin.

Í 1967 varð ein altjóða ráðstevna hildin í USA, her luttóku 120 kvinnur úr 140 londum. Her varð avgjørt at gera eina altjóða Bønardagsnevnd, sum byrjaði at arbeiða í 1968. Fyrsti fundurin varð hildin í Svøríki.

Altjóðanevndin hittist fjórða hvørt ár. Í 1990 verður fundurin á Jamaica.

Keltiski krossurin er búmerkið hjá Kvinnubønardegnum

Nevndin velur evnir og tey londini, sum skulu taka sær av Bønardagstekstunum tey næstu fýra árini.

Í Føroyum hevur bønardagurin verið hildin í meir enn 25 ár.

Kvinnur úr teimum ymisku trúarbólkunum í Føroyum finna saman í bøn henda dagin.

Umframt í Havn verður bønardagurin hildin fleiri arðastaðni í Føroyum, m.a. í Klaksvík og í Vági.

Kvinnur úr Tjekkoslovakia kalla saman til bøn

Í ár eru tað kvinnur úr Tjekkoslovakia, sum hava gjørt uppskotið til bønartekstirnar og hervið kalla saman til bøn.

Í samband við bønardagin í Danmark, Grønlandi og Føroyum er hvørt ár ein innsamling. – Av innsamlinginí í 1989 vóru 35.000 kr. givnar missiónsarbeiðnum hjá Baptistunum í Rwanda og 35.000 kr. til ytrimissiónsarbeiðið hjá Fólkakirkjuni í Tanzania.

Í ár verður partur av innsavningini givin til arbeiðið hjá missiónsforbundinum í Jakobshavn í Grønlandi.

Endamálið við hesum arbeiði er at taka sær av børnum og ungum, sum bert hava gøtuna til frítíðarpláss og til at vera í um náttina, og so geva teimum eitt frístað og gistingarmøguleikar í einum kristnum umhvørvi.

Eisini verður ein partur av peningagávuni givin til arbeiðið hjá Frelsunarherinum í Chile, sum er við at endurbyggja eitt røktarheim í Santiago, av tí at tað gamla varð lagt oyði aftan á jarðskjálvtan í 1985.

Vónandi finna nógvar føroyskar kvinnur saman fríggjadagin 2.mars.

Pf. Føroya Laksaaling í Fútarættin

Alibrúkið hjá felagnum í Kollafirði skal seljast á tvingsilssølu í næsta mánaði

Hósdagin 8. mars skal eitt alibrúk í Kollafirði seljast á tvingsilssølu í Fútarættinum.

Tað er Jógvan Páll Lassen, advokatur, ið kravt hevur alibrúkið hjá Pf. Føroya Laksaaling á tvingsilssølu fyri eitt av viðskiftafólkum sínum, ið nógvan pening hevur til góðar í brúkinum.

Tað, sum selt verður í Fútarættinum, eru 20 aliringar við tilhoyri og tann fiskur, sum nú er í aliringunum.

Haraftrat fevnir tvingsilssølan um ein bát, Møn Fisherman 30, VN 87, 30 fót langur og útgjørdur við Hiab 23 krana, og áttamannafarið »Sílið« VN 112, ið er 24 fót til longdar.

Triðja íslendska sjónvarpsstøð

REYKJAVÍK (Sverrir Þ) Ein nýggj sjónvarpsstøð, hin triðja, fólk í høvuðsstaðarøkinum kunnu velja ímillum, byrjar sendingar sínar til heystar. Felagið »Sýn«, sum eigur hesa støð, varð stovnað í fjør. Nú er felagið økt við einum partafelagspeningi til nærum 160 mió. ísl. krónur, eftir at 2 nýggir partafelagar eru komnir aftrat, og vald er ein nýggj nevnd, har blaðstjórin á seinnapartsblanum »DV«, Jónas Kristjánsson, er formaður.

Nýggja støðin vil leggja dent á undirhaldstilfar og hava sendingar um vikuskiftið, og ikki geva seg av við tíðindasendingar.

Ein túr til Klaksvíkar um vikuna

Annars ikki stórvegis broytingar í ferðaætlanini hjá Strandferðsluni

Uppskot til ferðaætlanina er send Landsstýrinum til góðkenningar, men einki svar er komið aftur enn.

Tummas Arabo sigur, at alt verður gjørt fyri at sleppa frá at siga fólki upp, tí torført er at fáa nakað annað arbeiði.

Seinasta ár skuldi Strandferðslan spara 20 milliónir og í ár skulu sparast 10 milliónir.

Fyri at fáa fíggjarætlanina at hanga saman var søkt um, at fáa loyvi til at hækka ferðagjaldið við fimm krónum, men hetta varð ikki játtað teimum.

Smyril til Skotlands

Í løtuni eru samráðingar við Skipafelagið, um at leiga Smyril at sigla til Skotlands. - Her er so ein inntøkumøguleiki.

Samráðingarnar og fyrireikingarnar viðvíkjandi Skotlandssiglingini verða lidnar í næstu viku, tá frættist nærri.